

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.

(An Ohio Corporation, Dr. Andrew Cserna, President; B. K. Ujvári, Sec'y-Treas.)

Founded by:
E. T. KOHÁNYI **KOHÁNYI TIHAMÉR**

DR. ANDREW CSERNA, Editor

Printed and Published at
700-710 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.

Telephone: Bell, Main 3556. Central 1237.

Subscription Rates: Annual \$10.00; Six Months \$6.00; Three Months \$3.50. Single Copies 10 Cents.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.

Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York.

Rövidszoknya Argentínában

A Calle Florida gyöngyei

HIÁBA, ezek az asszonyok kiismerhetetlenek. Az ember első pillanatra nem is gondolná, hogy Argentínában is laknak divatos nők. És most kiderül, hogy de mennyire laknak. Buenos Ayres tele velük és egyik szebb, mint a másik és a másik elegánsabb, mint az egyik.

De, ha már annyit tudunk, hogy az argentinai nő milyen szép és milyen elegáns, még mindig nem tudunk eleget. Eleget csak akkor tudunk róla, a eszünkbe jut, hogy az argentinai nő ért leginkább a legkedveltebb női sporthoz, a pukkasztáshoz.

És pedig a legnagyobb előszeretettel az amerikai testvérét pukkasztja.

Nem kevesebb, mint hat hónappal van előbbre a divat Buenos Ayresben, mint New Yorkban.

Gondolható, mit éreznek a new-yorki leányok és asszonyok ennek hallatára.

Most, mialatt a Fifth avenuen a kereskedések ki rakatai tele vannak prémekkel, szőrmeekkel, bundákkal, muffokkal, téli kalapokkal, azalatt Buenos Ayres Fifth avenueja, amit ott Calle Floridának hívnak, tele van a tavaszi divat nagyszerűségeivel.

A buenos ayresi elegáns nő éppen úgy jár sappingolni, mint a new-yorki. Szeret autóbilincset megérinteni. Szeret kiszállni az autóból — a kecses bokája megvillan — és végig gyalogolni egy-két kirakat előtt, mialatt, a szoffor a kocsival lassan követi őt.

Azután szeret végre bemenni egy divatterekedésbe és szereti a fél boltot maga elé rakatni. Szereti végignézni a szoknyákat, blúzokat, alsóruhákat, harisnyákat, cipőket, szalagokat, csipkéket — de nem szeret gyorsan vásárolni. Ebben teljesen megegyezik new-yorki testvérével és londoni testvérével és bécsi nővérel és budapesti rokonával és berlini rokonával és általában az összes nőkel.

A Calle Florida — azt mondják — egyike a világ leg-elegánsabb utcáinak. Szép, széles utca, egyik elegáns kocsit, meg autóbilincset követi a másikat. Tele van a legjobb boltokkal. A női divatterekedéseken kívül főleg — férfi divatterekedések vannak itt. De azután sok a műkereskedő, képek, szobrok, csecsebecsék, ezer művészi dolgot lehet ezekben vásárolni, mindent megkaphat valaki, aki szereti a lakását artisztikusnak be rendezni. Gyönyörű szőnyegeket lehet vásárolni. Gyönyörű gobelintek. Az argentinaiak nagyon szeretik a szép homit és rengeteg költenek is rá.

De ne térjünk el a hölgyektől.

Még egy ok van, amiért a Buenos Ayresben tartózkodó amerikai hölgyek irigységgel és utálattal szemlélik argentinai nővéreiket. Sokkal rövidebb szoknyát hordanak, mint az amerikaiak.

Gondoljuk csak el — még sokkal rövidebbet. Legalább három ujjal rövidbe a szoknya, mint itt.

Képzeld, meséli egy amerikai hölgy, akinek a férje gyakran megy le Buenos Ayresbe üzleti ügyben — a hölgy el szokta mindig kísérni az urát, majdnem elaludtam, mikor megláttam ezeket az asszonyokat. Nálunk már éppen elég rövid a szoknya. De még ennél is rövidebbet hordanak — shocking.

De azért erősen érdekelt, mikor jut el az a divat New Yorkba és nagyon meg volt nyugodva, mikor meghallotta, hogy hat hónappal mulva.

Igy csapják be — z embert, mondotta a fentemlített hölgy. Azt mondták, a szoknya majd hosszabb lesz a következő szezonban. És íme, egy szó se igaz belőle. Ugyáltszik, a párisi szabók megjeltek. Hosszú merték behozni a maga szoknya divátját.

És az örömtől ragyogott a szeme.

A PRÓPÉNZA

A detronizáló törvényekről. — Nem elég nyílt és alapos. A mágánss politikai foglyokkal nagyon keztylis kézzel bánnak. — Megint drágább a megelhetés.

Budapest, nov. 5.

Károly király már több napja uton van számkivetése felé, mely az afrikai partjainál fekvő Madeira sziget lesz — s már ma vette tárgyalás alá a Nemzetgyűlés a trónfosztást magában foglaló törvényjavaslatot. Igazában véve, ez nem hasonlít sem az 1949-i, sem 1701-i, sem a még régebbi 1620-i hasonló törvényekhez. Azokban az akkor uralkodó királyok meg vannak bolygózva, kormányok felett pálcával törve, ők és dinasztiajuk pedig örökre trónvesztéseknél nyilváníttak. Ilyenekről a jelenlegi törvényjavaslatban szó sincs. Ugyeserben csak az 1723-i u. n. Pragmatica Sanctio van hatályon kívül helyezve és a szabad királyválasztást adva vissza a nemzetnek. Azon kívül hibázik a törvényjavaslatban az uralkodó család törvényes neve: mely ez: Habsburg-Lotharingiai ház. Csupán úgy mint a Pragmatica Sanctio említve van: Osztrák házról van itt szó. Nahát ez nem elégséges, nem is szabatos jelzés. Igaz, hogy 1723-ban a Habsburgok uralkodtak Magyarországon. Így visszagyőztesztve, nem lehet kétség az iránt, hogy a Dómusz Austriai alatt akkor is, most is csak a Habsburg házat érthetni. Miért nem teszik ki azonban egész szabotossággal a Habsburg Lotharingiai nevet? Talán kíméletből, mert azt nem feltételezem, hogy a szerkesztésnél kétszínűség ját szott volna közebe. — A törvényjavaslatnak még egy hiánya van. Az, hogy nincs benne kimondva, hogy a trónvesztés örökös időkre szól — ez minden hasonló törvényben benne szokott lenni. Tessenek megnevezni a III. Napoleon tételéről szóló francia végzetést, — a II. Mammel portugál király származását tartalmazó törvényt.

Csakis ilyen lazán szerkesztett, nem színtie elintéztet érthetett Apponyi Albert, amikor ma azt mondta a képviselőházban, hogy ő és társai nem fogadják el a letételről szóló intézkedést jogosnak. A mi legitimistáink megadják magukat a tényeknek, de már is rezerválni óhajtik magukat a jövőben. Ők csak ideiglenesen óhajtik Károly király távozását és bizton számítanak, hogy vagy ő, vagy az örökösé visszatér és ismét uralkodni fog Magyarországon. Különböző elűzött dinasztiaikat maradtak még hívei egy országban. Ott voltak az angol Jakobiták, a francia Bourbonok és Bonapartisták. Miért ne lennének nálunk is magyar Karlisták? Hagyjuk a royalistáknak meg ezt a választást. A zsidók 4000 év óta várják az ő Messiasukat. Várják, ennyi ideig a mi perialistáink a Habsburgok visszatérését! Ezt óhajtik.

Amint már a távirat elvitte a hírt önközös is, gróf András: Gyulát, Rakovszky István, Gratz Gusztáv és gróf Sigray Antal együtt, letartóztatta a magyar kormány. Ami még nem történt meg soha, ezen uraknak minden kényelméről gondoskodva van a fogházban. Eddig nem ismertek Magyarországon "politikai fogházakat". — csak a sajtóvétségért és a párbajozásért elítélteknek volt külön, ilyen című börtönük; de a vizsgálati foglyokat, bármilyen politikai vétségért, a közönséges fogházakba zárták. Mikor engem 1914-ben királysértés címen bekisértek (igazában azért történt ez, mert a háború ellen agitáltam), úgy a budapesti ügyészség összerátartott a közönséges gonosztevőkkel. Később pedig, mikor a "gyűjtőbe" átvittek, az új temető mellett, Kőbányára, a híres Niek Gusztávnak a szomszédságába kerültem, aki gyilkosságát végett volt elítélve. Custodia honestas nem ismert eddig a magyar judicatura. Most azonban kivétel csinálnak a fenti urak végett. Egészen külön kezelik őket. Jól bebutorozott szobákba csukják, saját maguk élemezhetik magukat, szabad olvasni és írni nekik, látogatókat fogadhatnak. Hja, ők nem közönséges halandók, ők belső titkos tanácsosok, kamarások, nagyméltóságok. Nem irigylem senkitől sem, ha vele humánusan bántanak a fogházban. Elég büntetés már maga a szabadság-vesztés is. Csak aztán hasonló bánásban részesítsék majd a többieket is, kiket esetleg politikai gyanusítanak. — Azonban már itt jelezhetem, hogy Friedrich Istvánt, aki 3 napot töltött a rendőrség fogházában, már sokkal szigorúbban kezelték a főkapitányságon. Amint ő képviselőházban elpanaszolta, odaeszküzték, hogy a zsebmetszőket szokták elzárni, piszkos dutyiba, hol még mosdani sem tudott! S ezt egy olyan gyanusítottal tették, kit pár nap mulva kieresztettek, mert semmi bizonyítékot sem voltak képesek ellene találni. Hja, persze, Friedrich nem volt sem gróf, sem titkos tanácsos. — Így fest nálunk még mindig az egyenlőség!

A magyar valuta szédítő módon zhan. Ma egy dollárért már ezer koronát fizetnek a börzén, Svájcban pedig nem adnak egy koronát csak 55 centimet. Lépést tart a pénzünk rosszabbodásával az élmeiszerek és az árucikkék drágulása. Egy tojás ára Budapestben jelenben 8 korona! Az étel kezd mindinkább lehetetlenné válni. Még falun megjárja, annak, aki termelő, van kenyere, baromfia, teje, vajja, zöldsége stb. De városban, ez mind rosz, még drágább. Tüzelőben is nagy a hiány. A fővárosban nagyban 250, kicsiben 280 korona száz kiló bukkfa. Szében óriási a kereslet, elsőrangú porosz szén ára 300, rosz tatai vagy salgótarjáni. 200. Imádkozunk is, hogy enyhe telünk legyen!

Pázmány Dénes.

A HELIUM-GÁZ BEVÁLIK A HELIUMJÁZÁS CÉLJAIRA.

NORFOLK, Va. — Az első kísérlet helium-gázt nagy léghajók töltésére sikerrel járta. A C-7 kormányozható léghajó két hónap utátról rendezés érkezett vissza állomásra. A katonai repülő osztály vezető tisztjeinek véleménye szerint ez új korszakot jelent a léghajózás történetében. A helium emelkedő képessége csaknem akkora, mint a hidrogéné, ennek robbanó tulajdonságai nélkül.

FIATAL NŐTUSAT FOGTAK EL 33 QUART WHISKYVEL.

SYRACUSE, N. Y., dec. 4. — Fiatalkorú, aki Miss Dorothea Wardellnek mondta magát Bostonból, s elköltözött, tele skazserral Montrealtól volt utban New Yorkba, a

Az Einstein teória hatása

A tudós magyarázata

VANNAK még bátor emberek. G. G. Jeffrey, londoni tudós közülök való. Ez a tudós legutóbb a londoni University College előtt előadást tartott, melynek az volt a célja, hogy népszerűen, tehát érthetően megmagyarázza az Einstein teóriát, a relativitás elméletét.

A professzor az előadás után megörölte az "izzadságtól győngyöző homlokát és bevallotta, hogy életében ilyen nehéz feladatot még nem oldott meg.

Mikor Einstein az ő teóriáját először hangoztatta — mondotta többek között Jeffrey — nagyon sokan voltak, akik azt képzelték, hogy a tudomány a maga általánosságában, egyszerűen meg fog halni. Nagyon sok egyetemi tanárnak a fejében fordult meg az a gondolat, hogy akár a tüze vetheti majd a könyvet, vagy az előadásaim készített jegyzeteket. Nagyon sokan éltek abban a tudatban, hogy Einstein valami teljesen új dologgal jött, ami a tudományos megállapítások eddigi talapatát egyszerűen össze fogja törni.

Einstein hajlandók voltak az emberek úgy tekinteni, mint valami ideális boldosvást, mint egy tudományos boldosvímus apostolát.

Ezek az emberek nagyon tévedtek. Einstein a relativitás elméletével nem akarta a régi teóriákat megdönteni. Nem akarta és maga a teória egyáltalában nem olyan, hogy a tudományos gondolkodásnak egészen új irányt adjon, hogy rávesse egy eddig töretlen utra.

Az Einstein-teória mélyebb áttérése arra szolgál, hogy az ember annál inkább meglessa, mennyire nem szétrombolja a régi teóriákat Einstein, de mennyire összetartja őket az ő elméletében.

Einstein revolucionárius, igen, de azért Isaac Newton előtt bármikor meghajtja a fejét.

A felolvasás legérdekesebb része kétségtelemül az volt, hogy Jeffrey azt bizonyította, hogy az Einstein-teória, minden valószínűség szerint nagyban hozzá fog járulni ahhoz, hogy az atomelméletet ki-szelesítse, hozzá fog járulni, hogy az új atomelméletnek, amely annyira fontos napjainkban, amely az orvosi tudományt tényleg forradalmi megreformálja, a melyre jobban bele lehetnessen látni.

Az Einstein-teóriát először csak a mechanikában alkalmazták — ő maga is főleg a mozgásra alkalmazta — később már más tudomány ágakba is, legutóbb az optikában értek el vele nagyszerű eredményeket. Mért ne lehetne tehát más oldalon is kipróbálni?

Amny bizonyos, hogy a válatot ad a tudósoknál.

Vagy száz esztendővel ezelőtt már a fizikusok meg voltak róla győződve, hogy sikerült megírniük a Tudás Könyvét. Azt hitték, hogy a fizikában már nem jöhet semmi új — ők megoldották minden problémát, meglátták mindent, amit érdemes volt meglátni és meghallottak mindent, amit érdemes volt meghallgatni. Azt hitték — az utókor számára más már nem marad, mint legfeljebb részleteknek a kidolgozása, nagyon keveset érő kis munka, ami egy jegyzőkönyvben is elfér.

Ezek a tudósok most esodálkozva ülnek fel a sűrűkban. Csodálkozva ülnek fel és így szólunk: — Hát ezt igazán nem hittük volna.

A bizonyosság édsi szelleme meghalt. Helyét egy bizonyos szent kíváncsiság foglalta el, amelynek a mottója — "mi jöhet még?"

S ennek a kíváncsiságnak a központjában a szerény Albert Einstein professzor áll.

A világ fordulóponthoz érkezett. S Einstein erő-

ITT AZ IDEJE

hogy megemlékezzék az óhazában maradt rokonairól. Ha azt akarja, hogy

KARÁCSONY NAPJÁN

hálával emlegessék az Ön nevét, küldjön pénzt mihamarabb általunk és biztos lehet, hogy a pénz karácsony előtt megérkezik. Néhány dollárral boldoggá tesz egy egész családot, mert ma néhány dollárért sok koronát kapnak odaát.

BOLDOGSÁG

költözik abba a hajlékba, ahol nélkülözést nem ösmernek. Magyarországon pénzért mindent lehet vásárolni. Tegye lehetővé pénzküldeményével, hogy gond nélkül nézhessenek a sziguru tél elé.

Pénzküldési áránk a legolcsóbbak és leggyorsabban eszközöljük a kifizetéseket. Minden kifizetést a címzett sajátkezüleg aláírt eredeti nyugtájával igazolunk.

A legalkalmasabb és legbecesebb karácsonyi ajándék itt Amerikában a

BETÉTKÖNYV

Lepje meg szeretteit bankunk betétkönyvével, melyet nevikre kiállítunk. A nálunk elhelyezett pénz nem csak 4 százalékkal kamatozik, de a betevő kíváncságra bármikor visszafizetjük.

AMERICAN UNION BANK

Németh János, elnök

POZLET: 10 East 22nd St. NEW YORK

FIOK: 1597 2nd Ave. cor. 83rd Street

sen hozzájárult ahhoz, hogy új pályára taszítsa ezt az öreg sárteket.

Egyreidejleg megvásárolhat egy 14.000 akeros szentérellet Greene megyében a folyó mássik oldalán Point Marionnál.

AZ ACELGYÁR INGATLAN VÁSÁRLÁSA

PITTSBURGH, Pa. — A Jones és Laughlin Steel Company négy akernyi földterületet vásárolt meg \$20.000 vételárban a Second ave. és Monongahela folyó mentén a Bates és Brady utcák közt, mely a társaság Keystone telepe és a régi gázgyár birtoka közt fekszik a mely utóbbit már azelőtt megvette.

JÓL TÁPLÁLNI a testet gyengeség idején, a természet első törvénye.

Scott's Emulsion felülmulhatatlan tisztaságra és jóságára, az a jó táplálék, amely sohasem vall szégyent.

KI-MOIDS (szobottak és poraikkon) Rossz emésztés ellen.

FELHÍVÁS

a magyar lebélyezési 10 és 20 koronás osztrák-magyar bankjegyek tulajdonosaihoz.

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI JEGYINTÉZET

megbízásából értesitem azokat, akik magyar lebélyezési 10 és 20 koronás bankjegyek birtokában vannak, hogy ilyen bankjegyeiket Bankházamban

1921 ÉVI DECEMBER HÓ 15-IG

új magyar államjegyekre leendő kicserélés végett deponálhatják. Ezeket a bankjegyeket a Jegyintézet levonás nélkül cseréli ki. Az 50, 100, 1000, 10.000 koronás bankjegyek bevéltatósága megszűnt már.

KISS EMIL bankháza

133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

A Magyar Királyi Állami Jegyintézet hivatalos pénzkicserélési gyűjtőhelye.

Szemet szemért

A HALÁLBÜNTETÉS az erkölcsi világrend helyreállításának céljából került a büntető jogba. Valaki büntetést érdemel, mert mondjuk, meggyilkolt valakit. Mi lehet a legnagyobb büntetés? A halál. A megsértett erkölcsi világrend helyre van állítva. Szemet szemért. A gyilkos ellette láb alól a társadalom egyik tagját. Tehát a társadalom elteszi őt láb alól.

Eddig a dolog rendben volna. Lehet ugyan vitakozni felette, helyese-e ennek az elvnek az alkalmazása, vitakozni is felette a szakemberek eleget, hogy általában eredményese-e a halálbüntetés, meg van-e a kellő hatása, vagy sem.

Ezuttal nem ez a fontos.

Ezuttal Rotan philadelphiai kerületi ügyész felfogása a fontos. A philadelphiai kerületi ügyész meg akarja reformálni a törvényt, a törvénynek azt a részét, amely az elsőfoku gyilkosság büntetésével foglalkozik.

És Rotan szövetségi ügyésznek tökéletesen igaz van.

Rotan azt vitatja, hogy az elsőfoku gyilkosok a legtöbb esetben megmenekülnek a bifától, akár a villamoszékétől. Mert, igaz ugyan, hogy a szemet szemért elv érvényesül s papíron helyre kell állítani a megsértett erkölcsi világrendet, a valóságban azonban az esküdtek nem szívesen mondják ki a vádolt fejére, hogy elsőfoku gyilkosságban bűnös. Nem szívesen, mert tudják, hogy erre a bíró a halálos ítéletet fogja kimondani.

És erre a legnagyobb abszurdum következik. Kimondják a vádoltat másodfoku gyilkosságban bűnösnek. Mert meg akarják menteni a halálos ítélettől. Lehet vitakozni felette, hogy humánus-e a halálbüntetés, vagy sem. De afellett egyáltalán nem lehet vitakozni, hogy egy gyilkosnak el kell vennie a méltó büntetését, nem pedig tréfa büntetését kimérni rá, ami csak arra jó, hogy felbátorítsa a többi gyilkost.

Rotan szövetségi kerületi ügyész úgy akarja megreformálni a törvényt, hogy az esküdtek, ha valakit elsőfoku gyilkosságban bűnösnek találnak, azonnal ajánlhatják az életfogytiglani fegyházat. Így a kecske is jóllakik, a káposzta is megmarad. Nem kell halálbüntetést rárniok, viszont a gyilkos megkapja a maga méltó büntetését.

A gyilkosságoknak csak a gyors tárgyalásokkal és a lehető leghosszabb büntetéssel lehet elejét venni.

Szemet szemért. De semmi szükség arra, hogy az emberek, alszeméremből, alhumanizmusból, behunyják a szemüket és futni engedjék a legnagyobb gazembereket.

Az első a társadalom érdeke, az egész emberiség érdeke. Ez a főszempont, a többi mind csak mellékérdés.

Minden egyes olyan gyilkossági eset, amely megtörtént nem von maga után, újabb gyilkosságokra buzdít. Ezért van szükség a törvény teljes szigorára.

A halálbüntetés célravezető vagy célra nem vezető voltáról vitakozni lehet ugyan, mint mondtuk, azonban az esküdtek nem az a kötelessége, hogy a bűnösre a büntetést kiszabja, hanem egyedül és kizárólag az, hogy a bűnözés minősítését megállapítsa.

A többi, az már a büntetés kiszabó bíróságnak a dolga, mert a törvény alkalmazása egyedül és kizárólag ennek a kötelessége.

A gyalogjáró élete

AGYALOGJÁRÓ élete veszályban forog. Ez egyszerű bővített mondat — de teljesen fedi a valóságot. A gyalogjáró élete veszályban forog, mert sok az automobil. Sok automobil közül pedig sok gyilkol. Minél több van, annál több gyilkol. Minél gyorsabban szalad az automobil, annál biztosabban öl. Hol szalad leggyorsabban az automobil? Az országúton. Hol van tehát a gyalogjáró élete a legnagyobb veszedelemben? Az országúton. Mindezt Frank A. Goodwin, a massachusettsi Motor Vehicles Registrar, ur nagyon jól tudja. Goodwin azonban praktikus ember, aki azonnal tanácsal is szolgál, hogyan vigyázhat a gyalogjáró leginkább az életére.

S most ne tessék nevetni. Goodwin ur a világ legkomolyabb arcával — s van hozzá arca — azt tanácsolja, a gyalogjárók kint az országúton vegyenek fel fehér köpönyeget s vigyenek lámpát magukkal — akkor az autósok majd észreveszik őket és nem gázolják őket halálra.

Hát ez igazán kedves ötlet. Nem volna jó, ha a Ku Klux Klan öltözékén, a kísérteties fehér köpönyegen kívül a gyalogjárók a mellükre akasztanának egy előlámpát, a hátukra meg egy hátilámpát? Esetleg kürtöt is vinnének magukkal és minden három lépésnél töfföföznének, hogy a szegény autósok véletlenül eléjük ne kerüljenek s nehogy a csunya gyalogjárók elgázolják őket.

A kérdés csak az, ha még így eslekednének is a szerencsétlen gyalogjárók, e halálraítelt páriák, megmenekülnek-e ezáltal a részeg kocsihajtóktól és a sebesség örülete által felizgatott mániákustól?

Nehezen hihető.

A gyalogjárók a legokosabban tennék, ha nem hallgatnának erre a Goodwinra. Hanem hagyják ott az országutat egyáltalán. Menjenek a vasuti sínekre sétálni. Az sokkal biztosabb.

Ta me ké

Ez Eg nagy legn ERD A lev egész

A M hington Nevins ferenczi ges gá zási tett az egész olyan gyilkos nek és dulásán ról a k lapjáná

WAS Tudva, kofere a mérg gyalásá ba. Bá jársány legnagy vannak

Ha állított nem vo em le dot. A holdas a sapeakok relését kelyre fegyvers amikor méges

A mun óriásilag hon folyo lepet te ják. áll grépket folytono landó vel.

A társ lődést Ha vala fel a tá mindjárt szeret v jait is példál a megf haltható lyeak az cost.

A mi fronton fel lehet készített sodpre len moze és semm Nagyszer be a g is, miko de ugj, nyilhat, üveg el a lélegző is.

A gya mentesen melybe a az új gé lása vége vállalkozó kül. Aba gyelik 6 nem adn hatását a betegségükükben.

A kö készített része csak gaznak, szánt kiv

Kar Jó akara J6-kedv

A takaró A jövő s

Irjon vag Telkintés

FOREI INVE

Henry L. HAN 12 Pearl S

Tart még a Részletes hírek a Landru bűnpör Vilmos a mérges gáz utolsó napi végtárgyalása felől főkalmár

A párisi hölgyek ritkán voltak vidámabbak, mint a halálos ítéletre váró tárgyalási terem fojtó levegőjű feszültségében. — Ettek itt, vigyan voltak, míg az esküdtsek az ítéletet tárgyalta.

LANDRU MEGFELLEBEZI A HALÁLOS ÍTÉLETET.

A védőügyvéd feketére festette, hogy így megmenthesse védenca életét. — Hiába. — Kegyelmet nem kér, mert ártatlannak mondja magát.

Ez Egyesült Államokban még nagyban dolgozik a világ legnagyobb gyilkosnyára.

ERDEKES KISÉRLETEK.

A levegőbe kieresztve az egész lakosságot megölnék.

A Manchester Guardian wasingtoni tudósítója, Henry W. Nevins, a lefegyverzési konferenciának nem sokára a mérges gázokra forduló "anatómiai" alkalmából kirándulást tett az egész országra, sőt az egész földnek is, legmagyobb olyan felpere ahol kizárólag gyilkos gázokkal kísérleteznek és azokat gyártják. Kirándulásának érdekességeit a következőkben szövegeztük meg:

WASHINGTON, dec. 4. — Tudva, hogy a lefegyverzési konferencia nem sokára előveszi a mérges gázok kérdésének tárgyalását, kimentem Edgewoodba, Baltimore városától félóra társnyira, ahol a világban a legnagyobb mérgesgáz gyárai vannak.

Ha ezek a háború alatt felállított nagy gyártelepek o.i nem volna, még falunak sem lehetne nevezni Edgewoodot. A telep maga egy 10,000 négyzet méteres területen fekszik a Chesapeake-öböl partján, saját "karakokkal". A gyártelep felszerelést és legmodernebb türelmelemesét közvetlenül a fegyverszövet előt fejtették be, amikor is napoként 200 tonna mérges gáz tudott előállítani. A munka most természetesen oriaslag lecsökkentett mértékben folyik csak, de azért a telepet teljesen készenlétben tartják, állandó személyzettel, a gépek üzemképes állapotban, folytonos felügyelet alatt és állandó próbálások ismétlésére.

A támadási és védelmi készüldést egyidejűleg folytatják. Ha valamely új gázt találnak, az a támadás céljaira, annak mindjárt igyekeznek az ellen-szerét vagy a védekezési módját is megtalálni, amilyenek például a gáz-álarok, melyek a megfulladástól, vagy az áthatolhatatlan alsóruhák, melyek az égéstől óvják meg a harcosot.

A mi aláarcunkat a francia fronton hat másodperc alatt fel lehetett kapcsolni. Az itt készített álarok három másodperc alatt, félkézzel, egyetlen mozdulattal fel lehet tenni és semmi káros nincsen hozzá. Nagyüzemi újdonságot vezettek be a gázburák használatánál is, miket üvegből készítenek, de úgy, hogy azon rés nem nyúlhat, még akkor sem, ha az üveg eltörik. Sokat javítottak a lélegzőeső és a henger terén is.

A gyártelepen van két legfontosabb zárdó szoba is, a melybe a munkások hemennek az új gázok erejének kipróbálására. Erre önkéntesek válnak, külön fizetés nélkül. Abalokokon keresztül figyelik őket, amíg csak jelt nem adnak, hogy frók a gáz hatására akár ájultsághoz, akár betegséghöz hasonló rosszul-létkben.

A közönséges könyhasóból készített chlorine az alapoktól kezdve csaknem minden mérges gáznak, talán a Lewisite nevű gázt kivéve. A söt hatalmas

PARIS, december 4. — A függöny legördült Henry Desiré Landru bűnpörének a tárgyalásán. Most már nincs más hátra, minthogy feje legördüljön valamelyik tén az ide s tova beállt tel egyik reggelen.

Megirtuk már, hogy Európa ez egyik legnagyobb gyilkosát halálra ítélték. A végtárgyaláson először hangzottát ártatlannak.

A huszonhárom napig tartott tárgyalásnak az a végtárgyalás volt a legizgalmasabb napja. A nap két fészébből állott. Öt óráig vett igénybe Moro-Giafferi ügyvédnek szendvedélyes védőbeszédre, négy óráig az esküdték ítéletére várakozás. Ez utóbbi időszak alatt a tárgyalási terem külső képe minden képeletet meghaladó volt.

Szörmeke burkolt, drágakövekkel tele- rakott párisi hölgyek ültek a tárgyalóterem padjain, katoná, ügyvéd vagy újságíró barátjukkal beszélgetve, cigarettázva, bort és likörökkel szüresölgetve, tézátakat vagy szendvicsket majszolgatva. A terem csak úgy hangzott az asszonyi kacagástól. A jelenlévők nyolcán százeleka nő volt; férfi alig volt más, mint akinek cí kellett lennie. Minden jelenlévő nő az esküdték döntésének esélyeit tárgyalta és azt vitatta, hogy ké- jence-e Landru vagy megrögzött gyilkos.

A levegő olyan sűrű volt, hogy szinte vágni lehetett volna a szivar- és cigarettá- füstöt. Alig lehetett benmaradni a ször- nyű nehéz levegőben. A falak és a tető va- lóssággal izdattak. Több nő zsebkendővel burkolta be a fejét. És mindenek dacára, a legesimesabb párisi nő is tizenkét órá ki- tartott ebben a fulladt levegőjű teremben, bár a búz és a fojtó levegő miatt állandóan közel lehetett az ájuláshoz.

A Landru helye mellett fényképező- gépeket állítottak fel. A tömeg visszatár- sára katonákat rendelték be: három sorban, feltöltött szurronnyal álltak a francia kato- náknak.

Valóban jellegzetes párisi kép volt ez. Ezt a drámat máshol nem lehetett volna így megjeleníteni. Az évés, ivás, kacagó vidámság, fiz lépésnyire a kis zöld ajtóktól, amely mögött halálos ítéletet várja egy ember: — mindez a Coliseum vagy a bika- viadalok színpadára emlékeztetett. A tör- vénykez számára semmi tisztelet nem ma- radt abban a teremben.

Az utolsó napi tárgyalás meglepetése a védőügyvéd beszéde volt. Hogy védenéit a nyaktólól megmentse, kétségbeesett kísér- lethez folyamodott. Kijelentette, — bár azt is azonnal hangsúlyozta, hogy Landru nem hatalmazta fel ennek kijelentésére — hogy azt a tíz nőt nem megrögzött Landru, hanem elküldte őket fehér-rabszolgául a tengeren- keltül. Landru maga szinte lélekletlenül, mereven maga elé bámulva ült a helyén, a legkisebb mértékben sem lévén hajlandó fel- lebbenteni a titokzatos fátyolt a kérdés fe- lől. Annál élénkebben ugrott azonban tal- ra egy másik ügyvéd, aki a legerélyesebben tiltakozott az ellen a merénylet ellen, hogy így lábál tapossák azokat a halottakat az emlékeztető, akiket ő képvisel.

A védőügyvéd mesteri fogásokkal igyeke- zett megrontani a vád hitelét. Elmondta, hogy az letűnt nők mindegyike önszántá- ból hagyta el korábbi otthonát: hogyan le- hetne hát azt válni, hogy most előjőjenek és magukra vegyék az általános szegényt és nevétségét. Talán mindegyik azt várja, hogy majd a másik előjön Landru megmen- tésére. A legutóbbi két év alatt kétszáz- nyolcven nő tűnt el nyomtalanul a francia fővárosból. Hol vannak? Azok közül, akik- nek a meggyilkolásával Landrut vádolják, háromnak még a személyazonosságát sem lehetett megállapítani. Legtöbbjük kétes er- kölesű nő volt és így könnyűnek látszik a feltevése, hogy Landru kicsábította őket az országból, annál is inkább, mert a vádlott minden gyilkossági eset után két hónapra eltűnt. A helyszínen talált csontok sem bi- zonyítanak semmit. Landru elfogatása és a tíz nő meggyilkolásával vádolása között tí- zenkét nap telt el: ezalatt mások is oda- csempészheték a csontokat. Hogyan akar-

ják elítélni, holott egyetlenegy áldozatnak sem találják meg a hulláját? A kályhá- ban sem égethette el. Szent és petróleum- ot oly keveset vásárolt Landru, hogy azok nélkül abban a kicsiny kályhában meg nem égethette volna a csontokat. A cár család- jának elégetésére három egész nap és sok petróleum kellett. Az is lenyegese érve volt, hogy az állítólagos áldozatok közül legalább négyet még látták a vád által meggyilkolá- suk idejéről állított napon tel. Landru maga is minden állítólagos gyilkosság utáni napon Párisba utazott. Egy éjjel a holt- tetet el nem égethette, a rendelkezésre álló eszközökkel ötven órába került volna ez a művelet. A házbán sem hagyhatta, an- nál kevésbé, mert minden egyes visszatérése alkalmával újabb nő jött vele. Hatalmas védőbeszédjét valóságoslag melege, egész tes- tében kimerülve fejezte be a kiváló jogász, utolsó kérdését odaköltve az esküdték felé: "Ha ezek közül a nők közül csak egy is va- laha visszatér: Landru azt mondhatja majd önöknek odaátrol: Ti gyilkoltatok meg engem!"

Landrut ezután a bíró megkérdezte, hogy va- valami mondanivalója? Landru nyu- gdotan felelt: "Az ügyész sok bűnt és sok vétket fogott rám. Egyet azonban elismert rólam: a családias érzést. Gyermekeim fe- jére esküszöm, hogy sohasem öltem meg egy élő lelket sem." Az esküdték ezután visszatértek, hogy a néki adott ötvenkét vádpontrol tanácskozzék. Négy óráig tartó tanácskozásuk alatt a törvényszéki terem egészében megráztatózott. Elővették a szivar- t, a bort, a cigarettát és Páris szépei közül már nem hiányzott semmi más, csak valami vidám alkalmi zenés.

Este tíz órakor tértek vissza az esküdték. Landru valóságos tántorogva jött be. Az esküdték ítélete ez volt: "Az ötvenkét vád közül negyvenkilében bűnös."

A bíró kérdésére, hogy van-e valami mondanivalója, Landru azt felelte, hogy nincsen és odafordult védőjéhez, hogy vi- gasztalagassa, mert ez csaknem összesett az igazolástól. Majd mikor félóraig megfonto- lás után a bíró kihirdette a halálos ítéle- tet: Landru meghajlítta magát az esküdték előtt: "Köszönöm, uraim!" és az örök ve- zéssel kiment a teremből. Menetközben így szólt a kísérőkhöz: "Nagy látványosság volt, remélem, hogy mindenki meg van elégedve. Majd február végén vagy márciusban meg- mutatom nekik, hogy hogyan hal meg az ártatlan ember."

A tárgyalási teremből egyenesen az el- ítéltek cellájába vezették. Levették róla a saját ruháit, mikre mindig oly kényesen viselt gondot és felöltöztették a börtönnek durva vaszöruháiba, amiket az elítéltek szoktak viselni. Majd a kényszerzubbonyal közeledek felé. "Minek az — mondotta — "nézzék, milyen nyugodt vagyok, nekem nincsen szándékom lázadni. Feláldoztam az életemet és ha meg kell halnom, meg- mutatom azt is, hogyan kell meghalni méltó- sággal." Mikor azonban megmagyarázták neki, hogy ezt a börtön szabályai megköve- telik, nem tiltakozott tovább. Mikor az örök eltávolított tőle, leült, hogy végignéze a végtárgyalásról szóló feljegyzéseit a vég- ből, mint mondta, hogy megállapítsa, hogy minden megfelelt-e az ország törvényeinek? Az ajtó egy kissé nyitva hagyták, mert sa- bály szerint az elítéltek felett állandó fel- ügyeletet kell gyakorolni. A Landru eset- ben ez aligha látszik szükségesnek, mert teljesen eszand és nyugodt. Nagy étvágy- gal költötte el ebédjét is, meg a vacsorá- ját is, és mikor lefeküdt, pár perc múlva már nyugodtan aludt, egész éjszaka ke- resztül.

A kegyelmi kérvényt visszautasította. "Minthogy ártatlan vagyok: nem kérek sen- kítől kegyelmet és csak a törvényes eszkö- zöket fogom használni az ítélet megsemmi- tésére."

Másnap reggel előtűt ügyvédje, Landru, miután gondosan megnyirta szakállát és bejuszát, át tanulmányozta az iratokat és nyugodtan aláírta nevét a felelkezési kérvénynek.

A volt német császár most már nyereségre vágja és adja el a fát.

HAGA, december 4. — Ho- henzollern Vilmos, a volt német császár folytatja a takarékos- sági bohózatot és annak folyomá- nyaképen legutóbb a fakere- kedésre adta magát.

A favágást most már nem testgyakorlatból és kedvelés- ből, hanem üzletszerűen, anyagi haszonra végzi. Abbahagyta a kézi favágást. Villanyörre fel- szerelt fűrész állított be, a melynek munkálatai felett saját maga ügyel fel.

A szorgalmas Németország- nak példáját követve, most is olosokban adja a fát, mint a hollandi kereskedők. Tekintet- tel a szén magas áraira, nagy keresletnek örvend a császár fája és az "udvari truck" na- ponta sokszor is megfordul a maga szállítmányával.

Német áruk beáramlása

A holland kormány is véde- kezni kénytelen a német árucikkek ellen.

HAGA, dec. 4. — A holland ipar vezéreit ugyancsak fellár- mázta az a veszedelem, mely a holland ipart és kereskedelmet fenyegeti az olos német áru- cikkeknek a holland piacra való beözönlésével, ahol aztán minden versenyt lehetetlen- tesznek a márka mostani ala- esony állása mellett. A holland kormány már is bizottságot nevezett ki a komoly helyzet tanulmányozására. Azt ajánl- ják, hogy Hollandia is kövesse Angolország példáját, ahol bi- zonyos beviteli cikkekre ma- gas vámot röttak, ahol csak a Abból, hogy a határmenti holland városok lakossága a

Magyar vasutak és vasutasok sanyaru helyzete Romániában

(Folyt. az 1. oldalról.)

Az én karrierem a Máj-nál nem akadályozta meg az, hogy román ajkunak vallottam magam. Nálunk azonban vezető állást csak románul, lehetőleg romániai románul töl- tenek be s még csak azt a magyart sem veszik figyelembe, aki románul tud. Nem egy ízben állt be az a anomália, hogy galaci vagy bukaresti embert állítanak egy olyan állomás- élére, ahol az alkalmazottak kizárólag magyarul beszélnek vagy csak nagyon töredékesen beszél a román. Képzelve el, hogy ilyen körülmények közepette mennyire nyugodtan ülhet a vonatra az utas. Mindig végrendelet-késznek kell lennie, mert ilyen a forgalmi biztonság. A lényeges az, s úgy lát- szik Bukarestben csupán ezért tördnek, hogy a főnöknek módjában legyen sokat összeharcolni. Sajnálom azt a kereskedőt, aki ma kénytelen árut szállítani román vasuta- kon. Hogy mennyi utánjárással és megvesztetéssel jár egy kocsis megvérése! És a lassúság! A tengerparti Konstanza- tól Temesvárig négy hét alatt ér el az áru, ami körülbelül kilencszáz kilométeres távolságnak felel meg. Ugyanezt az árut Temesvártól Berlinbe öt nap alatt lehet szállítani.

Visszatérve az elkelten az a mód, ahogy a szegény magyar vasutasokkal meg akadják ismerteti a román nyel- vet. Egyrésztien feltételezik róluk, hogy nyelvtudósok, mert elvárják tőlük, hogy ht hónap leforgása alatt tanuljanak meg románul. A minap a román vasutak vezető emberei konferen- ciát tartottak Bukarestben, ahol abban állapodtak meg, hogy még egy esztendő haladékot adnak a magyar származású vasutasoknak, még pedig abban a formában, hogy elhelyezik őket, elsősorban a legényembereket, a királyságbeli Romá- niába, Jassiba vagy Galacba, ahol állandóan román környe- zetben lévén, módjukban lesz elsajátítani a nyelvüket. Köz- ben állandóan az idegeikre ülnek a vezető embereink s olyan zaklatásoknak vannak kitéve, hogy nem egy ízben "kénytelen voltam tiltakozni ez ellen. Én tiltakozhattam, mert jól vá- gattam meg szüleimet, de ha magyarnak születtem volna, egészen bizonyos, hogy most valahol ülnek. A multkor egy kollégám ki jelentette, hogy nem megy Galacba, inkább le- mond a tisztségéről. Ekkor azzal fenyegették meg, hogy le- mondás esetén haditörvényszék elé állítják. Csak az én pro- tekción segített rajta. Ahol nincs jogrend, ott természetesen jogról sem lehet beszélni."

Igy fest a magyar vasutasok helyzete a román vasuta- kon. A románok nem tudnak elenni nélkülük s mégis a leg- kiméletlenebb módon élnek vissza velük azért, mert a ki- sebségi jogokat a gyakorlatban nem meri itt érvényesíteni senki sem. Mártrók ezek a szerencsétlen emberek, akiknek a jelenlegi sorsa ellen az embriség nevében kellene tiltakozni.

MINDEN REGGEL

mindenki kötelességének tartsa ARCBŐRE APOLASARA a

RÓTH LILIAM KRÉM SZAPPANT és PUDERT

használni, melynek biztos s jó hatásáról 16 éves multja tanusokdik

CRÉM, SZAPPAN és PUDER, HANGY ADAG PÓSTAN \$2.00

Tessék a pénzt azonnal borítékba tenni és erre a címre küldeni:

Róth Sámuel Megváltó Gyógytára

1637 First Ave. cor. 85 St. Dep. B. New York 284 90

Haborgatta fájdalom az alvását?

A KÖSZVÉNY által okozott fájdalmat és kint könnyen lehet enyhíteni Sloan's Linimenttel. Me- leg, kellemes és kényelmes érzé- támaszt és enged: mélyen aludni. Mindig legyen egy üveg kéznél és használja amint az első nyila- lást érzi.

Bezüdvörög dörzsolés nélkül. Kifűnő, ha a fájdalmat ki akarja venni fáradt, fájos izmokból, meg- erőltetett merev vétagokból és bé- nult hátából. A fájdalom ellensége negyven esztendője. Kérdezze meg szomsz- edjét.

német márka alacsony állása folytán nagyban összevásárol- ták a határmenti német váro- sok minden készletét, az is kö- vetkezett, hogy a szomszéd- ság érzése a két nép között meg- lehetőségen megromlott. A néme- tek azt mondják, hogy nem tud- ják többé megfizetni a folyton emelkedő árakat, amíg a hol- landusok szebe tele van német márkával.

Sok hollandi naponként át- látogat német területe és nagy mennyiségű bevásárláso- kat eszközöl. Még a kiviteli cikkekre rótt szigorú német tilalom sem tudja megakadá- lyozni ezt a forgalmat.

A helyzet több helyen ösz- tötközésre is vezetett már és sok helyen a német határén- őrség erőszakkal veszi el a hollandusoktól az összevásárolt holmit, melynek nincsen kivi- telti kormányengedélye.

Legutóbbi napokban nem egyszer kellett az ilyen zavar- gások alkalmával a rendőrség- nek állítani helyre a rendet.

RETENES VOLT AZ ÉHE- ZÖK TÜNETESE BÉCS VÁROSÁBAN.

(Folyt. az 1-ső oldalról.)

A támadók erre kinyitották a ruhaszekrényeket, elvettek min- den ruhát és fehérneműt, úgy hogy Goodenak csak az maradt meg, ami éppen a testén volt és alkalommal. Az egyik tün- tető annyira sietett, hogy ott nyomban át is öltözködött Goo-

Karácsonyi távirati pénzküldés

MAGYARORSZÁGRA, JUGOSZLAVIABA, CSEHOSZLOVAKIABA, ROMANIABA (csak postai uton)

A táviratilag küldött összegeket még

Karácsony előtt

kifizetik bármely városban vagy községben. A táviratilag küldött összegeket éppen olyan szavatosságot vállalok, mint a postán küldött összegeket. A kábeli pénzküldés díja 2 dollár 30 cent, semmi külön költség a küldöt nem terheli és az összegeket minden levonás nélkül kapja meg a címzett.

Készpénzdollárok kifizetése

MAGYARORSZÁGON ÉS JUGOSZLAVIABAN.

HAJÓJEGYEK AZ ÖSSZES VONALAKRA.

BETÉTEK UTÁN 4% KAMAT.

Kiss Emil bankár

133 Second Avenue, New York City

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kizárólagos képviselője.	A Magyar Kir. Államvasutak Menetjegyirodája kizárólagos képviselője.
---	--

m. n. áll

GYÖNYÖRÜ

de legjobb frakkjába és otthagy- ta helyette a maga rongyos ru- háit.

A tündélok valamennyien a munkássztyári kétségbeesett tag- jai voltak.

MUNKANÉLKÜLI EMBEREK szép körökre teltek mert első- rangú gyógy- és piperezserűnek lakóhelyükön való árusításával. Irjon feltételezést és árjegyzéket meg ma az alábbi címre: Erdely Kálmán Gyógyszergyára, 1019 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa. 7

340 East 86th Street, New York, N. Y. 284 88

KARÁCSONYI ÉS ÚJ-ÉVI PÉNZ- KULDEMÉNYÉT

csak úgy kapják meg pontosan, ha azt Perth Amboy és vidék legregibb és legmegbízhatóbb pénzküldő és hajójegy irodája által küldi, kinek pontos, gyors és becsületlen kiszolgálását nem tud- ja megtagadni, még a Herkó Páter sem.

CSIPŐ LAJOS

477 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J. 282-287

Öröm, boldogság, jó kedv s meglegedettség

üt állandó tanyát minden házbán, hol az anya, feleség és háziasszony friss jó egészségnek ör- vend és a hivatásával járó teendőket fáradha- tatlantul végzi.

A hol a ház asszonya fáradt, tördött, idő előtt megrokkant, ott azonnal használata kell venni az ERDEKY-féle NÖK BARATJA pirulá- kat, melyek kitűnő vérképző, idegfelelítő hatá- suak és havibetegség rendellenességeinél, fájda- lusak tisztulásánál, nagyböföku vérzéseknél, fo- lyásnál, viselős állapotban lévőknel a kora gyer- mekszülés meggátálásánál, meghűléstől avagy rossz vértől eredő havitisztulás elmaradásánál és mindennemű női altesti fájdalomnál pótolha- tatlannak bizonyultak.

Egy doboz ára a postai költséggel együtt \$1.10. Készíti és szállítja az egyedüli feltaláló:

Érdeki Kálmán gyógyszergyára

1019 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA. hol számos más jó hatású gyógy- és piperezser is kapható.

Minden megrendelő gyönyörű kiállítású Fali- Naptárt is kap ajándékba az 1922-ik évre.

Karácsonyi tanács

Jóakarataknak a jele
Jó-kedvnek forrása

biztos és jövedelmező ér- tékpapíroknak a vásárlá- sára azok javára, a ki- lésért a szer. Nemcsak hasznos, de kiválóan karácsonyi ajándék az ilyen. Megveheti készpénzért, vagy részletfizetéssel.

A takarékoság előmozdítója

A jövő sikerek forrása.

Orvostudomány minden há- nan elsőjén fizetünk, ez szerettünk hávonta em- lőzteti az ön szerete- tésre.

Ez a részvény minden befektetést száz dollár után nyolc dollár hozt évenként.

A kiállítások olyanok, hogy más többet is fog hozni.

Irjon vagy jöjjön személyesen

Tekintélyünk megvédi Önt.

FOREIGN LANGUAGE INVESTOR DEPTT

Henry L. Doherty & Company,
HANS RIEG, Manager
12 Pearl St., New York, N. Y. 284 7

JE maradt NY küldjön lehet, érkezik, egész koro- AG tilozést pénzért zhesse- kará- V betét- A ná- zalék- a bár- ANK OK: rd Ave. all gyásárotaik zenterületet, folyó má- lprionnál. ALNI idején, a ényé. usion zta, a N. J. OS (MÁRKÁB) ellen. 50 évált- áza N. Y. atalos

KIS HIRDETÉSEK ÁRSZÁBÁSA

KERESZTÉS, MUNKÁT KERES... KIALAKOZOTT SZOBÁK... HAZASSÁGI HIRDETÉS... LEVELEZÉS, ÖGYNÖKOK...

ELADÓ ÜZLETEK

JOGFORGALMU SOFT DRINK... NYOLC BANYATELEP... GROCERY ÜZLET... TARS KERESZTETIK...

Alfréd Sátrán

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

A SZABADSÁG IRODAI ÉS KÉPVISELŐI

NEW YORKI IRODA: 603 Third Ave... PITTSBURGH IRODA: 224 Fourth Ave... JOHNSTOWN IRODA: 1000 Broad St...

A KIRÁLY REPÜLŐ UTJÁNAK SIKERE

Rekordteljesítmény volt-e a király repülése? A sponri királyrepülés, amelynek részleteit már a legkülönbözőbb szempontból megvitatják a lapok...

FELHÍVÁS A MAGYARSÁGHOZ!

Az amerikai magyarságnak egyedüli segítői és támaszai az általa alapított és fenntartott egyetlek. Ezek sem mind olyanok, melyekre bátran támaszkodhatna a tagság...

MUNKÁT NYER - FÉRFI.

KERESKÖNYV ÖGYNÖKÖK... Keresés a 10-15 éves fiatalok között... Keresés a 10-15 éves fiatalok között...

MUNKÁT NYER - NŐ.

KÖZÉPKORI NŐK... Keresés a 20-30 éves nők között... Keresés a 20-30 éves nők között...

HAZAK FARMOK, TELKER ÜZLETEK ELADÓK.

Bármily ügyben bizalommal érdeklődhet, mert pontos és lelkiismeretes közvéleményesek állunk. A. J. VILCSEK... 8718 Buckeye Rd., Cleveland, O.

ELADÓ HAZÁK.

EGY CSALÁDOS HÁZ... Egy 2-3 szobás ház, 2-3 szobás ház... Egy 2-3 szobás ház, 2-3 szobás ház...

MAGYAROK ha bajban vannak...

Magyarok ha bajban vannak, vagy valakit meg akarnak figyelteni és minden hasonló ügyben, forduljanak a The Mutual Secret Service and Detective Agency-hez...

FELTALÁLÓK!

Ha van találmánya, vagy ha dolgozik egyen, írjon azonnal nekünk... Victor J. Evans & Co. Victor Building A, Washington, D. C.

ELADÓ ÜZLETEK

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

MUNKÁT NYER - FÉRFI.

KERESKÖNYV ÖGYNÖKÖK... Keresés a 10-15 éves fiatalok között... Keresés a 10-15 éves fiatalok között...

MUNKÁT NYER - NŐ.

KÖZÉPKORI NŐK... Keresés a 20-30 éves nők között... Keresés a 20-30 éves nők között...

ELADÓ ÜZLETEK

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

MUNKÁT NYER - FÉRFI.

KERESKÖNYV ÖGYNÖKÖK... Keresés a 10-15 éves fiatalok között... Keresés a 10-15 éves fiatalok között...

MUNKÁT NYER - NŐ.

KÖZÉPKORI NŐK... Keresés a 20-30 éves nők között... Keresés a 20-30 éves nők között...

FELHÍVÁS A MAGYARSÁGHOZ!

Az amerikai magyarságnak egyedüli segítői és támaszai az általa alapított és fenntartott egyetlek. Ezek sem mind olyanok, melyekre bátran támaszkodhatna a tagság...

AMERIKAI MAGYAR SEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG

1412 STATE ST., BRIDGEPORT, CONN. Megkeresésekre azonnal válaszol a titkári hivatal. 275 78 81 84 87 93 96 99

EZELŐTT MOST LAZAR ANDRE

Modern Elhelyezé Intézet, Inc. 141 East 72-ik UTCA. Nőknek ingyen közvetít a legjobb privát helyeket.

MUNKÁT NYER - FÉRFI.

KERESKÖNYV ÖGYNÖKÖK... Keresés a 10-15 éves fiatalok között... Keresés a 10-15 éves fiatalok között...

MUNKÁT NYER - NŐ.

KÖZÉPKORI NŐK... Keresés a 20-30 éves nők között... Keresés a 20-30 éves nők között...

ELADÓ ÜZLETEK

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

MUNKÁT NYER - FÉRFI.

KERESKÖNYV ÖGYNÖKÖK... Keresés a 10-15 éves fiatalok között... Keresés a 10-15 éves fiatalok között...

MUNKÁT NYER - NŐ.

KÖZÉPKORI NŐK... Keresés a 20-30 éves nők között... Keresés a 20-30 éves nők között...

ELADÓ ÜZLETEK

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

MUNKÁT NYER - FÉRFI.

KERESKÖNYV ÖGYNÖKÖK... Keresés a 10-15 éves fiatalok között... Keresés a 10-15 éves fiatalok között...

MUNKÁT NYER - NŐ.

KÖZÉPKORI NŐK... Keresés a 20-30 éves nők között... Keresés a 20-30 éves nők között...

TISZTA SZÉN az otthon részére

THE LAKESIDE FUEL CO. PROSPECT 1775, PROSPECT 1852, CLEVELAND, O.

SZÉN

The Markley Coal Co. 1187 Main Ave., Main 4136. 276-301 és V

NÖK BIZALOMMAL

fordulhatnak tanácsért hozzánk, levélileg is. (Válasz titoktartás mellett) MEGVÁLTO GYÓGYSZERTÁR 2017 W. 25 Street, Cleveland, O.

ELADÓ ÜZLETEK

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

MUNKÁT NYER - FÉRFI.

KERESKÖNYV ÖGYNÖKÖK... Keresés a 10-15 éves fiatalok között... Keresés a 10-15 éves fiatalok között...

MUNKÁT NYER - NŐ.

KÖZÉPKORI NŐK... Keresés a 20-30 éves nők között... Keresés a 20-30 éves nők között...

FELHÍVÁS A MAGYARSÁGHOZ!

Az amerikai magyarságnak egyedüli segítői és támaszai az általa alapított és fenntartott egyetlek. Ezek sem mind olyanok, melyekre bátran támaszkodhatna a tagság...

AMERIKAI MAGYAR SEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG

1412 STATE ST., BRIDGEPORT, CONN. Megkeresésekre azonnal válaszol a titkári hivatal. 275 78 81 84 87 93 96 99

ELADÓ ÜZLETEK

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

ELADÓ ÜZLETEK

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

ELADÓ ÜZLETEK

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

ELADÓ ÜZLETEK

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

ELADÓ ÜZLETEK

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

FELHÍVÁS A MAGYARSÁGHOZ!

Az amerikai magyarságnak egyedüli segítői és támaszai az általa alapított és fenntartott egyetlek. Ezek sem mind olyanok, melyekre bátran támaszkodhatna a tagság...

ELADÓ ÜZLETEK

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

ELADÓ ÜZLETEK

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

ELADÓ ÜZLETEK

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

ELADÓ ÜZLETEK

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

ELADÓ ÜZLETEK

CHICAGO MAGYAR ÖGYVED... GÖTTLIEB LAJOS... Dr. A. V. Weinberger... ARCH SUPPORTERS...

FELHÍVÁS A MAGYARSÁGHOZ!

Az amerikai magyarságnak egyedüli segítői és támaszai az általa alapított és fenntartott egyetlek. Ezek sem mind olyanok, melyekre bátran támaszkodhatna a tagság...